

Oponentský posudek na diplomovou práci Lucie Kochové *Vývoj federalizace Belgie v letech 1999 – 2007*

Lucie Kochová si pro svoji diplomovou práci zvolila zajímavé téma. Zabývá se belgickým federálním státem a snaží se odpovědět na velmi široké spektrum otázek „Jak se (a vlivem jakých okolností) mění příčiny pro federalizaci? Jak na tyto příčiny reagují představitelé státu a jaké kroky jsou podniknuty v reakci na ně? Jak se (pokud vůbec) vyvíjí postoj občanů ke státnímu uspořádání? Je pokračující federalizace ku prospěchu nebo Belgii poškozuje (vnitřně i navenek)? Může být státní uspořádání Belgie vzorem pro Evropskou unii?“ Časově autorka práci vymezuje obdobím 1999–2007. Nikde ale nezdůvodňuje, proč si zvolila právě toto časové rozmezí. Mohla by toto autorka vysvětlit při obhajobě práce?

Předkládaná práce je členěna do čtyř kapitol, úvodu a závěru. V úvodu autorka vymezuje výzkumné otázky, popisuje členění práce, provádí rozbor literatury a zabývá se teoretickým vymezením federalismu. Při definici tohoto pojmu ale autorka vychází pouze z jedné knihy, nepočítá-li se citace kandidáta na francouzského prezidenta Francois Bayrou. Na s. 3 uvádí, že „federalizační trendy fungují dvěma směry – jednak vzhůru a směrem ven, kdy suverénní státy sdílejí část své svrchovanosti v nadnárodních organizacích, a dále směrem dolů a dovnitř v rámci přiznání rozšířené samosprávy nehomogenním složkám státu“. Je otázkou, zda sdílení části svrchovanosti mezi národními státy a nadnárodními organizacemi lze označit za federalizaci. Mohla by autorka při obhajobě uvést příklad nějaké takové organizace?

Na s. 4 autorka zmiňuje kromě federalizace i devoluci a regionalismus. Uvádí, že devoluce nebo regionalismus „mohou vést ke stejnému výsledku (federaci), ale ne stejnou cestou“. Mohla by autorka uvést, v čem spočívá základní rozdíl mezi federálním státem a např. Velkou Británií, kterou uvádí jako příklad státu, kde je devoluce. Na s. 5 autorka tvrdí, že „věčnou otázkou je cíl federalizace, že federalizace je proces, ne neměnný model...“ Celá tato část trpí nejasnými a nic neříkajícími formulacemi. Také chybí jednoznačná definice tohoto pojmu samotnou autorkou, jak ona tento pojem chápe, jak jej v práci používá. Vhodné by bylo také zmínit, jaké typy federací existují a do jaké kategorie lze případně Belgii zařadit. Až na s. 50 autorka hovoří o bipolární federaci. Mimo to na s. 31 je zmínka „o více konfederativním státu“, co to ale znamená, není nikde vysvětleno.

Na s. 9 autorka uvádí definici národa o Ernesta Gellnera. To je v pořádku, ale není jasné, proč byl zvolen právě tento autor a ne někdo jiný. Pro větší objektivitu by bylo vhodné zmínit více odborníků a poté stanovit, která definice nejvíce odpovídá situaci v Belgii. Mohla by toto autorka vysvětlit při obhajobě práce?

Autorka se v následujících kapitolách věnuje historickému vývoji Belgie až do roku 1993, politickému systému, prohlubování federalizace a jejím praktickým dopadům.

Problémem je, že autorka neprovádí hlubší analýzu zkoumané problematiky. Zejména je to patrné v kapitole politický systém, kde se věnuje vymezení pravomocí na federální úrovni, na úrovni regionů a komunit. V této kapitole by bylo vhodné hlouběji problematikou regionů a komunit a jejich vztahu k federální úrovni zabývat. O něco více se o tomto vztahu lze dozvědět až v kapitole 4.2, ale příliš do hloubky autorka nejde ani zde. Také není příliš zřejmé, proč se autorka v kapitole tři tak podrobně věnuje třem parlamentním volbám, když zejména u dvou posledních (volby 2003 a 2007) se spíše omezuje na výsledky těchto voleb. Proč se autorka nevěnovala zastoupení také na úrovni regionů a komunit, nikde vysvětleno není. Navíc na s. 31–32 hovoří bez jakékoli souvislosti o belgickém předsednictví.

O něco lépe vynívají poslední kapitola, ve které se autorka snaží říci, co nestihla v kapitolách předchozích, ovšem na velmi malém prostoru. Např. na s. 57 uvádí, že podle nedávného průzkumu si 87% Belgičanů přeje pokračování společného státu. Vhodné by bylo uvést, kdy byl tento průzkum proveden, ve kterých oblastech Belgie je největší podpora belgickému státu. O vývoji postoje občanů, jak si autorka stanovila výzkumnou otázku v úvodu výzkumnou otázku, se v práci nelze dočíst.

Autorka také v práci používá pro označení dolní komory belgického parlamentu Poslanecká sněmovna, takto napsaný lze tento termín použít pouze pro českou Poslaneckou sněmovnu. V Belgii se tato komora označuje jako Sněmovna zástupců. Na s. 13 hovoří také o pilířování belgické společnosti, v českém jazyce se obvykle používá pojmu pilarizace. Mohla by autorka při obhajobě zmínit, jaké pilíře bylo možné v Belgii nalézt?

Práci také chybí metodologické ukotvení. Literatura ke zpracování této práce by mohla být širší. Mezi primární prameny autorka řadí knižní monografie, to jsou ale prameny sekundární.

I přes uvedené nedostatky lze práci doporučit k obhajobě. Navrhuji hodnocení **dobře**. V případě excelentní obhajoby lze uvažovat o hodnocení **velmi dobře**.

V Praze dne 15. června 2009

PhDr. Zuzana Kasáková